

Bruselj, 24.4.2019
SWD(2019) 161 final

DELOVNI DOKUMENT SLUŽB KOMISIJE

POVZETEK OCENE UČINKA

Spremni dokument

**k POBUDI ZA OMEJITEV VNOSA INDUSTRIJSKIH TRANSMAŠČOBNIH KISLIN
V EU**

{C(2019) 2902 final} - {SEC(2019) 187 final} - {SWD(2019) 162 final}

Povzetek
POVZETEK OCENE UČINKA POBUDE ZA OMEJITEV VNOSA INDUSTRIJSKIH TRANSMASČOBNIH KISLIN V EU
A. Nujnost ukrepanja
Zakaj? V čem je težava? <u>Največ 11 vrstic</u>
Transmaščobne kisline so pomemben dejavnik tveganja za razvoj koronarne srčne bolezni, ki je najpogostejši vzrok smrti v EU. Industrijsko proizvedene transmaščobne kisline se v nekaterih živilih, kot so piškoti ali čokoladni proizvodi, uporabljajo v velikih količinah iz tehnoloških razlogov in zaradi konkurenčne cene. Transmaščobne kisline so sicer tudi naravno prisotne v proizvodih iz prežvekovalcev, vendar je na splošno prispevek takšnih proizvodov k visokemu vnosu transmaščobnih kislin omejen. Pri nekaterih skupinah prebivalstva obstaja tveganje visokega vnosa industrijsko proizvedenih transmaščobnih kislin. Obenem so potrošniki slabo seznanjeni s tveganji, povezanimi z njihovim uživanjem. Brez ukrepanja na ravni EU bi bilo zaradi stalne ponudbe in neprestanega dajanja na trg novih proizvodov, ki vsebujejo industrijsko proizvedene transmaščobne kisline, lahko ogroženo zdravje potrošnikov. Hkrati so nekatere države članice sprejele ukrepe za omejitev prisotnosti industrijsko proizvedenih transmaščobnih kislin, kar ovira prosti pretok blaga. Ukrepanje na ravni EU bi vplivalo na potrošnike in proizvajalce živil (ki so večinoma MSP) ter tudi nacionalne organe, ki nadzirajo proizvajalce živil.
Kaj naj bi prinesla ta pobuda? <u>Največ 8 vrstic</u>
Ukrepanje glede industrijsko proizvedenih transmaščobnih kislin na ravni EU naj bi potrošnikom v EU zagotovilo visoko raven zaščite zdravja in tako prispevalo k zmanjševanju neenakosti v zdravju. Poleg tega bo prispevalo k učinkovitemu delovanju notranjega trga živil. Ocena učinka je omogočila količinsko opredelitev primerjanih možnosti, kar zadeva učinke na zdravstvene stroške, izgubljena leta življenja zaradi bolezni, invalidnosti ali prezgodnje smrti ter stroške za podjetja in javne organe. Prav tako je omogočila kvalitativno oceno maloprodajnih cen, značilnosti proizvodov, učinka na notranji trg, konkurenčnosti in trgovine ter vplivov na okolje. V okviru ocene stroškov so bili ocenjeni tudi učinki na proizvajalce, ki so MSP.
Kakšna je dodana vrednost ukrepanja na ravni EU? <u>Največ 7 vrstic</u>
Ukrepanje na ravni EU bi zagotovilo enake konkurenčne pogoje za proizvajalce živil, za katere trenutno veljajo ukrepi omejevanja prisotnosti industrijsko proizvedenih transmaščobnih kislin v živilih, ki imajo v različnih državah članicah različno področje uporabe.
B. Rešitve
Katere zakonodajne in nezakonodajne možnosti politike so se upoštevale? Ali ima katera od njih prednost? Zakaj? <u>Največ 14 vrstic</u>
Kar zadeva pozitivne učinke na zdravje in tudi stroške za proizvajalce, je najboljša možnost uvedba zakonske mejne vrednosti vsebnosti industrijsko proizvedenih transmaščobnih kislin v živilih. Razmišljalo se je tudi o drugih, manj uspešnih in manj učinkovitih možnostih, vključno s prostovoljnim dogovorom z izvajalci dejavnosti, s katerim bi določili mejno vrednost vsebnosti industrijsko proizvedenih transmaščobnih kislin, uvedbo obveznosti označevanja industrijsko proizvedenih transmaščobnih kislin, prepovedjo uporabe delno hidrogeniranih olj (ki vsebujejo transmaščobne kisline) ali prostovoljnim ukrepom za zmanjšanje uporabe delno hidrogeniranih olj.
Kdo podpira katero možnost? <u>Največ 7 vrstic</u>
Ukrepanje na ravni EU za omejitev prisotnosti industrijsko proizvedenih transmaščobnih kislin v živilih podpirajo nosilci živilske dejavnosti, potrošniki, vključno z zdravstvenimi nevladnimi organizacijami, in številne države članice. K ukrepanju je pozval tudi Evropski parlament. Poleg tega bi ukrepanje na ravni EU podprlo pozive k odpravi industrijsko proizvedenih transmaščobnih kislin iz prehranske verige na mednarodni ravni (SZO).

C. Učinki prednostne možnosti	
Kakšne so koristi prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)? <u>Največ 12 vrstic</u>	
Prednostna možnost (uvedba zakonske mejne vrednosti vsebnosti industrijsko proizvedenih transmaščobnih kislin v živilih) bi imela pozitivne učinke v smislu koristi za zdravje in zmanjšanja neenakosti v zdravju, prispevka k enaki kakovosti hrane povsod po Evropi v korist potrošnikov ter izboljšav za podjetja, kar zadeva delovanje notranjega trga. Prihranki pri stroških, povezani z manjšim bremenom bolezni, naj bi znašali od 58 do 304 milijard EUR, pri čemer prvi znesek ustreza hipotezi, da bi se brez ukrepanja na ravni EU transmaščobne kisline v desetih letih postopoma odpravile, drugi pa hipotezi, da bi tudi v prihodnosti ostale na trenutnih ravneh. Koristi za zdravje v smislu izgubljenih let življenja zaradi bolezni, invalidnosti ali prezgodnje smrti, naj bi znašale od 4 do 66 milijonov EUR, pri čemer prvi znesek ustreza hipotezi, da bi se brez ukrepanja na ravni EU transmaščobne kisline v desetih letih postopoma odpravile, drugi pa hipotezi, da bi tudi v prihodnosti ostale na trenutnih ravneh.	
Kakšni so stroški prednostne možnosti (če obstaja, sicer glavnih možnosti)? <u>Največ 12 vrstic</u>	
Stroški za podjetja naj bi znašali 0,0066 % vrednosti proizvodnje zadevnih sektorjev (pri neprednostni možnosti označevanja naj bi ta delež znašal 0,235 %). Kar zadeva maloprodajne cene, natančnih zneskov zaradi pomanjkanja ustreznih podatkov ni bilo mogoče določiti, vendar se ocenjuje, da bi bilo njihovo povečanje zelo majhno.	
Kakšen bo vpliv na podjetja, MSP ter mikropodjetja? <u>Največ 8 vrstic</u>	
Nova pravila bi lahko vplivala na MSP in mikropodjetja ter tudi druga podjetja, saj bodo nastali stroški zaradi časa, porabljenega za seznanjanje z obveznostmi, preverjanje skladnosti in določanje primernega odziva. Poleg tega bi MSP lahko imela stroške s preskušanjem svojih proizvodov, v okviru katerega bi z namenom ocenjevanja skladnosti preverjala vsebnost transmaščobnih kislin. MSP in mikropodjetja, ki proizvajajo neskladne proizvode, bi lahko imela tudi druge stroške, povezane s skladnostjo (preskušanje in prilagajanje proizvodov, sestavine). Pričakuje se, da bodo številna MSP in mikropodjetja prevzela rešitve, ki jih bodo razvili dobavitelji, ter tako omejila stroške. Poslovna združenja so poleg tega napovedala, da bodo skupaj z velikimi proizvajalci podpirala MSP in mikropodjetja s prenašanjem strokovnega znanja in dobrih praks glede doseganja skladnosti.	
Ali bo prišlo do znatnih učinkov na nacionalne proračune in uprave? <u>Največ 4 vrstice</u>	
Kar zadeva prednostno možnost, se pričakuje, da bodo javni upravni stroški oblikovanja politike znašali 5 milijonov EUR, stroški spremljanja in izvrševanja pa 6,1 milijona EUR prvo in drugo leto ter 3,4 milijona EUR letno od tretjega leta naprej.	
Bo imela pobuda druge pomembnejše učinke? <u>Največ 6 vrstic</u>	
Ukrepanje na ravni EU bo pomagalo proizvajalcem EU na trgih zunaj EU, kjer so zakonske mejne vrednosti vsebnosti industrijsko proizvedenih transmaščobnih kislin v živilih že določene. Vendar bo tovrstni učinek verjetno omejen, saj proizvodi, ki vsebujejo industrijsko proizvedene transmaščobne kisline, predstavljajo le majhen delež zunanje trgovine.	
D. Spremljanje	
Kdaj se bo politika pregledala? <u>Največ 4 vrstice</u>	
Učinki na zdravje se bodo spremljali v okviru rednih pregledov „zdravstvenega stanja v EU“. Razvoj ravni industrijsko proizvedenih transmaščobnih kislin bodo ocenjevali organi držav članic.	